

syn til vor egen Optræden. Det fremgaar imidlertid ganske klart af en Række Udtalelser, der er faldet i Genève, og som kan sammenfattes i Slagordet: Hjælp dig selv, saa hjælper Folkeforbundet dig, at en saadan Opfattelse vilde være ganske urigtig. Det fremgaar endvidere af de Forhandlinger, der gik forud for Pagten, og hvorom det hedder i Betænkningen fra 1920, at man fra fransk Side sagde, at en Tilslutning til Forbundet medfører ikke blot Mednydelse af Rettigheder, men ogsaa Deltagelse i Byrden. Det er altsaa sagt meget klart af den daværende Regering og tiltraadt af Socialdemokratiet.

Nu kunde maaske alt dette gaa hen over Hovederne paa vore hjemlige Fredsforkæmpere og Fredsfanatikere, men selve Betænkningen af 1920 erkender dog, at ydre Modstand, som det hedder, vil kunne faa Betydning igennem diplomatisk Bistand under Fredsforhandlingen. Det er netop rigtigt, at der viser sig i første Række Værdien. Omverdenens Villie til at genrejse et oversvømmet Land og til at gengive et overvundet Folk Friheden vil netop staa i ligefremt Forhold til den Villie, Folket selv har vist til at hævde sig. Og saa Branting har jo fremhævet en ganske tilsvarende Betragtning. Og en anden Betragtning, som fører til samme Resultat, er den, at jo stærkere en Magt, saaledes som Danmark gør det i Øjeblikket, vil søge sin eneste Tilflugt i Retten, jo ivrigere maa den stræbe efter at opfylde de foreliggende retlige Aftaler, ikke blot efter deres Bogstav, men efter deres Aand, efter deres Forudsætninger. Et afvæbnet Danmark vil betyde en forøget Usikkerhed for dets Nabostater. De vil derfor efterhaanden føres til at betragte os med Uvillie, og vi vil have mistet Evnen til at give en positiv Indsats i et skandinavisk Samarbejde, hvad jeg for mit Vedkommende i meget høj Grad vilde beklage. Det vil ikke blive opfattet som et godt Eksempel paa Villie til Fred, men det vil blive opfattet som et saare slet Eksempel paa Villie til at smyge sine Forpligtelser af sig og dække sig bag andres mere hæderlige Opfyldelse af deres Pligter.

Dernæst kunde man spørge: Byder dette Forslag nogen Fredsgaranti? Sikrer det Danmark mod at blive Krigsskueplads? Nej, og atter nej. Det forøger Faren derfor. Ministeren erkender jo i Virkeligheden, at nogen Garanti giver det ikke. Derfor var det ikke blot en ganske usømmelig, men ogsaa en overordentlig uklar og uklog — Vælgermøde vending, skal jeg

være saa høffig at kalde det, med hvilken den socialdemokratiske Ordfører sluttede. Den lød jo omtrent saaledes: Forbandet være Krigen, og Skam faa den, der rækker Haanden til dens Fortsættelse! Vi kan for vort Vedkommende særdeles vel være med til at forbande Krigen. Der er ingen Forskel paa os paa dette Punkt. Vi erkender lige saa fuldt som det ærede Medlem, at Krigen er en Ulykke; vi erkender lige saa fuldt som det ærede Medlem, at det maa være al ansvarlig dansk Politik's Opgave at holde Danmark udenfor Krigen, saa vidt det er muligt. Men vi maa frabede os at blive beskyldt for i højere Grad at række Haanden til Krigens Fortsættelse end en Regering, hvis Handling Verden over vil blive bedømt som en Handling, der er egnet til i givne Situationer at forøge Usikkerheden omkring os, og at forøge Usikkerheden betyder at forøge Krigsfaren. Jeg skal henvise det ærede Medlem til at læse en Udtalelse af en fremragende finsk Socialdemokrat, Partiets Generalsekretær Hr. Tainio, der under en Forsvarsdebat udtalte: Hvis vi modsætter os en saadan Foranstaltning, udsætter vi under Indflydelse af et kortsynet, dumt, antimilitaristisk Synspunkt vort Lands Ungdom for Ødelæggelse uden saa meget som at give den Chance for at forsvare sig selv eller Landet. Deri indeholdes en Vurdering af det ærede Medlems Udtalelser. Mangfoldige Socialdemokrater, betydende Socialdemokrater, altsaa ikke danske Socialdemokrater, har udtalt sig paa tilsvarende Maade, paa chauvinistisk Maade, altsaa for at bruge de Herrers Talefigurer, men vor hjemlige socialdemokratiske Presse drager jo omhyggelig Omsorg for, at Partifællerne ikke faar Kendskab til den Slags skadelige Meninger.

Jeg har under det, jeg hidtil har sagt, ganske set bort fra den mere følelsesmæssige Side af Sagen, fordi jeg forstaaer, at denne kan ikke være afgørende for dette Spørgsmaal. Men jeg kan ikke forlade dette Afsnit, før jeg har faaet sagt det, som man efter min Mening ganske undervurderer: Den for al dansk Aand, for al dansk Fremtid undergravende Virkning, det vil have, om det danske Folk overfor Omverdenen skulde komme til at staa som et Folk, der siger: Vi kan intet; vi vil intet; vi elsker vort Land, men vi vil intet ofre for at forsvare det!

Jeg skal dernæst gaa over til at gøre nogle Bemærkninger til Forslagene og til